

Validering av skånska kärlväxtfynd i Artportalen

Många av oss använder **Artportalen** för att rapportera skånska fynd av kärlväxter. Artportalen är en inspirationskälla för privata exkursioner men har också en stor betydelse i myndigheternas naturvårdsarbete och för vetenskaplig forskning om till exempel invasiva arter och pågående floraförändringar. Det är därför mycket viktigt att informationen i Artportalen är korrekt och tillförlitlig.

Alla rapportörer gör säkert sitt bästa men ibland uppstår ändå felaktigheter. Sedan några år finns det en organisation och plan för granskning – *validering* – av de fyndrapporter som kommer in i Artportalen. Huvuddelen av valideringen ska utföras av regionala validerare, med behörighet av ArtDatabanken och utsedda i samråd med den Nationella valideringsgruppen för kärlväxter. För Skånes del har de utsedda validerarna (en arbetsgrupp bestående av styrelsen i Lunds botaniska förening) dragit upp riktlinjerna för kommande valideringsarbete. I svårbedömda fall diskuteras bestämningen i valideringsgruppen före beslut.

Floraväktararter valideras separat enligt tidigare beslut på nationell nivå. Denna validering kommer även fortsättningsvis att hanteras av Floraväktariets koordinator.

Vilka fynd ska valideras?

Valideringen fokuseras på fynd av växter som är nya för landskapet eller som påträffats i en del av landskapet där inga eller mycket få fynd gjorts tidigare. Fynd av svårbestämda växter ska också valideras, speciellt om de hittats på nya lokaler. Gemensamt för dessa fall är att fynden kräver extra dokumentation utöver själva fynduppgiften.

Fynden i Skånes flora-inventeringen 1989-2007 anses vara validerade, liksom de flesta rapporterna från Millora-projektet 2008-2014.

Hur går valideringen till?

Vid valideringen av en fynduppgift läggs huvudvikten vid att rätt växt angetts. Mycket ofta krävs ett pressat belägg med uppgift om var det deponerats; ibland kan ett foton fungera som belägg om det tydligt visar de rätta karaktärerna. Det är valideringsgruppen som beslutar om fyndet ska anses validerat eller ej. Gruppen har upprättat en lista på vilka skånska växter som kan anses speciellt svåra och som därför kräver någon form av belägg (<https://lundsbotaniska.se/foreningen/>).

I andra hand kontrollerar man att den geografiska positionen är rimlig.

Om allt är i sin ordning får uppgiften status *Godkänd*. Om något inte är OK skriver valideraren ett meddelande till rapportören med Artportalens inbyggda meddelandesystem. Om tvekan kvarstår kommer man överens om att till exempel ett belägg ska insamlas. Går bestämningen inte att lösa efter dialogens påbörjan får uppgiften justeras. Dialogen kring fynden är således en mycket viktig del av valideringsarbetet.

Tips till dej som rapporterar

När du rapporterar en ovanlig eller svårbestämd växt underlättas valideringen om du tänker på följande:

- Var noggrann när du bestämmer växten. Använd de bestämningsnycklar som finns i moderna floror eller de beskrivningar som finns i till exempel Virtuella floran (<http://linnaeus.nrm.se/flora/>). Den Botaniska skattkammaren (<http://www.euphrasia.nu/cribtest/Skattkammaren/>) innehåller många bra nycklar för sentida inkomlingar och speciellt svårbestämda grupper. Är du osäker är det bättre att kryssa i rutan "Osäker artbestämning".
- Ange underarten eller varieteten bara om du granskat karaktärerna och förvissat dig om att det var just den angivna – rapportera annars växten på artnivå. Speciellt svårskilda arter har ofta slagits samman till så kallade aggregat, och dessa kan användas som alternativ ifall man känner sig osäker på arttillhörigheten.
- Dokumentera fyndet genom att ta belägg, men nöj dig med ett foto om beståndet är mycket litet (ta ej mer än 10% av skotten) eller om det finns misstanke om att det är en fridlyst växt. Tips på hur du pressar belägg finns här (<https://www.biomus.lu.se/pressa-vaxter>). Belägg kan skickas för kontrollbestämning till något av landets större herbarier, till exempel Biologiska museet vid Lunds universitet. Adress: Biologiska museet, Botaniska samlingarna, Box 117, 221 00 Lund.
- En tydlig biotopangivelse kan underlätta valideringen, likaså lägeskoordinater med hög noggrannhet (helst 5-10 m).

Valideringsgruppen, Lunds Botaniska Förening